

Ricard Clavell, Carles; Monja Fina, Paco (2006)
«Medalles de la Ciutat 2006: Pastor Casanovas i Triesperas, Josep Garrell i Soto, Antònia Jordana i Antigas, Anna M. Palé [...]»
Medalles de la Ciutat / Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers

Congregació de les Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna

| 67

Comunitat de l'escola

Medalla de la Ciutat a la **Congregació de les Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna**

En reconeixement a la seva tasca de voluntariat, servei assistencial i acompanyament espiritual de les persones malaltes i de les capes socials més desfavorides, i a la seva intensa activitat en l'àmbit educatiu i a favor del benestar. La Congregació de les Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna és present a Granollers des del 1855.

Inicien la seva activitat tenint cura de les persones malaltes i dels infants. Amb el pas del temps, les necessitats de l'Hospital de Granollers s'amplien i les Germanes Carmelites col·laboren en la dinamització i coordinació de l'activitat sanitària del centre. Actualment, la seva tasca és present a la residència de la gent gran i al servei religiós de l'Hospital.

Així mateix, en l'àmbit educatiu, generacions d'exalumnes agraeixen a les Carmelites Vedruna l'ensenyament rebut des del 1859 fins al 1987, a l'escola del carrer Guayaquil.

Les Carmelites Vedruna a l'escola de Granollers, en 1943

Joaquima de Vedruna és la fundadora de la Congregació Religiosa que duu el seu nom: les Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna. El seu projecte va veure la llum a Vic al 1826.

Joaquima era una dona peculiar, en certa manera avançada al seu temps. Una barcelonina de classe benestant que havia gaudit d'educació a casa seva, i que abans de fer-se religiosa s'havia casat a la capital osonenca i havia estat mare d'una família nombrosa amb nou fills. Després d'enviudar prematurament als 33 anys, la seva motivació serà la de conviure amb la gent més desafavorida i tractar d'ajudar-la.

Aquesta circumstància explica un dels aspectes més innovadors d'aquesta congregació creada per tenir cura dels malalts pobres i les persones més necessitades: el propòsit de Joaquima de Vedruna també serà el d'educar les nenes i instruir la dona del seu temps, en una època en què aquestes eren molt marginades i apartades de la formació i el coneixement.

Les Carmelites assumien amb modèstia la responsabilitat de posar els fonaments: ensenyaven a llegir i a escriure, a cosir, planxar i brodar i a fer altres feines bàsiques de la llar. Eren uns aspectes tan deixats de banda que la seva tasca aviat es va revelar com una necessitat social.

Els malalts i les dones seran els dos centres d'atenció de les Carmelites Vedruna, dues comeses que simultaniejaran als seus centres i també visitant les cases particulars.

Amb el pas del anys la congregació va anar ampliant el seu radi d'acció, primer en l'àmbit de la península i després més enllà de les seves fronteres. A hores d'ara la comunitat la conformen unes 2.400 religioses escampades per tots els continents, 500 de les quals viuen a Catalunya.

La germana Flora Costa i un infermer de l'Hospital, a la dècada dels 60

Totes les germanes comparteixen els seus béns. Posen els respectius sous en comú i viuen d'acord amb un pressupost ajustat. El fons sobrers els aporten a la congregació, des d'on es gestiona el finançament de projectes i obres socials.

L'anomenat carisma és allò que distingeix una congregació d'una altra, els trets que configuren la seva identitat distintiva i aquells que es projecten de portes enfora.

En el cas de les Carmelites Vedruna el seu segell distintiu el constitueixen tres divises, tres branques d'un mateix tronc: pobres, expressat amb un estil de vida auster i compartit, fraterne i orants. Són persones contemplatives, de silenci, amb una intensa vida interior a la recerca de la pau i l'harmonia. I alhora amb un fort sentit evangelitzador viscut a partir del seu compromís laboral exercit des de diferents plataformes. "Som una congregació molt poc rígida i, en canvi, molt dinàmica i oberta. I sempre se'ns ha respectat molt. Mai se'ns ha tallat les nostres iniciatives".

La Congregació de les Germanes Carmelites de la Caritat-Vedruna és present a Granollers des del 1855. En aquells dies la ciutat disposava al carrer dels Caputxins d'un centre benèfic d'acollida de transeünts, gent pobre i també orfes, però senzill i amb moltes mancances. Fonamentalment s'alimentava a les persones sense recursos, se'ls rentava i se'ls confortava.

Era un moment de la història en el qual la sanitat pública o els serveis socials tal i com ara els coneixem eren una realitat completament desconeguda.

Aquell any a Granollers van arribar notícies de l'activitat de les Carmelites Vedruna a Vic, de manera que les autoritats locals van prendre la determinació de sol·licitar el seus serveis a la ciutat.

La petició fou acceptada i de seguida es va establir a la capital vallesana una primera comunitat, autoritzada per Paula Delpuig –la segona responsable de la Congregació i persona de

La quotidianitat del dia a dia en una aula de l'escola

confiança de Joaquima de Vedruna—. Aquesta primera comunitat va estar formada per tres germanes.

Aquestes religioses tenien cura dels malalts, de les persones ingressades en el rudimentari hospital local i també dels nens petits. Els registres d'aquella època parlen de xifres molt modestes, amb només uns quinze o setze malalts ingressats.

Arran de la satisfactòria col·laboració amb les germanes, l'ajuntament granollerí opta per ampliar la presència de la Congregació a la ciutat a través del vessant formatiu. D'aquesta manera al 1859 les monges també es fan càrrec de l'escola de nenes, ubicada primer a l'antic hospital i amb posterioritat a una casa de la plaça Major. Al 1886 s'inaugura un nou edifici, al carrer de Guayaquil, que esdevindrà ja seu definitiva. Un centre també molt petit i modest però que de mica en mica —a través de donacions o bé adquirint les finques adjacents— anirà ampliant-se i creixent en dimensions i capacitat.

El vincle de les germanes amb el nou Hospital de la carretera de Cardedeu sempre ha estat marcat per la continuïtat, fins i tot durant la Guerra Civil, quan el centre s'organitza com hospital de sang i algunes germanes opten per restar-hi.

Aquest estret lligam no és pas un fet excepcional per les Carmelites Vedruna. Hi ha força experiències semblants arreu del país, i encara més antigues en el temps, com els viscuts a poblacions com Olot o Solsona.

Tanmateix, la seva labor ha anat adaptant-se, en sintonia amb els temps. De ser la comunitat que prestava la totalitat del servei assistencial (i també s'ocupava de l'administració, l'alimentació, la neteja, la bugaderia i l'horta...) el seu paper s'ha anat reduint a mida que les exigències augmentaven i el centre s'anava professionalitzant.

Un divertit grup de monges fent de sor Citroën davant l'Hospital, en 1970

Aquest procés va endegar-se decididament al 1967-68, quan l'Hospital rep cada cop més pacients i es fa palès que les germanes que hi treballaven com a infermeres –encapçalades per Pilar Castellanos i Fina Hernández– ja no poden assumir més responsabilitats. Aleshores fan veure als membres del Patronat que urgeix impulsar una profunda reorganització interna.

El creixement progressiu que ha viscut l'Hospital ha dut a les germanes a viure immerses en una dinàmica constant, preguntant-se en les diferents etapes que han viscut cap a on havien de dirigir la seva activitat. En els darrers temps el seu paper es caracteritza per una gran mobilitat o itinerància, i s'han anat orientant, segons les seves pròpies possibilitats, a les necessitats que més responen al seu esperit fundacional. És per aquest motiu que avui col·laboren en diverses tasques de voluntariat i són presents en qualitat d'infermeres a la residència de la gent gran i al servei religiós de l'Hospital. Mostren una dedicació molt especial a l'acompanyament espiritual dels malalts que ho desitgen, especialment en situacions terminals, i atenent també el seu entorn familiar.

Fidels al criteri de la congregació o bé per opció personal, les Carmelites Vedruna sempre procuren assumir les tasques més ingrates, atenent aquelles capes socials més desfavorides.

A hores d'ara el nucli religiós a l'Hospital està conformat per deu germanes, una d'elles centenària. Tres són en actiu, cinc jubilades i que presten servei de voluntariat a la residència, al servei religiós i a la cuina, i una altra educadora treballa a CINTRA, institució de diferents congregacions religioses que actua en el Raval de Barcelona i té cura de l'escolarització dels nens del carrer.

En l'àmbit educatiu l'escola també ha viscut la seva pròpia evolució, igualment marcada pels canvis.

Durant bona part de la seva història, quan el centre tenia també un internat, la tasca educadora va estar en mans de les germanes, però d'ençà el 1965 la plantilla s'amplia amb molts professors seglars.

El ritual del pastís durant la festa del 150è aniversari, celebrada a la Rectoria de la Parròquia el 2005

De fet, un dels actius d'aquesta comunitat és la seva capacitat per col·laborar amb d'altres persones, tot i que no pertanyin a l'àmbit religiós. Es tracta de reconèixer les pròpies limitacions i aprendre a sumar esforços en profit del bé comú. L'exemple de l'Hospital de Granollers i l'Escola Vedruna en són una molt bon prova.

Al 1987 i a causa de la impossibilitat de mantenir la direcció, la congregació subscriu un acord pel qual l'Escola Vedruna passa a mans de l'Escola Pia en un procés de fusió dels dos centres cristians.

A hores d'ara són quatre les germanes que hi resten i viuen en una casa al costat del centre perquè totes estan ja jubilades. Reparteixen el seu temps entre les visites a la presó de Quatre Camins, la fundació Antònia Roura o treballs d'acompanyament de persones malaltes i de gent gran a domicili. També van tenir un paper molt destacat en el naixement de la Coral Albada.

Educació i benestar. Dos àmbits prou transcendents i que també resulten molt gratificants i proporcionen àmplies satisfaccions. Generacions d'exalumnes, persones anònimes i famílies senceres agraeixen a les Carmelites Vedruna l'ensenyament rebut o bé l'acompanyament i el consol aportats de manera desinteressada i en el moment en què més ho necessitaven. I especialment per la transmissió d'uns valors d'estimació i de col·laboració en un moment de la història ple de contradiccions.

De ben segur que el punt àlgid i més emotiu d'aquesta llarga trajectòria es va produir al desembre de 2005, amb motiu dels actes de commemoració dels 150 anys de les Carmelites Vedruna a la ciutat de Granollers.